

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za inozemstvo
mesечно 140 Din
polletno 840 Din
celoletno 1680 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirano
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2030, upravnštvo št. 2325

SLOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
i stoip, peti-vrsta
mal oglas po 150
in 20, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrednosta po 10 Din
p. Pr. večim g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po prazniku

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Lekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Za novo nemško vlado

Od izstopa nemškega centra se berlinska vlada nahaja v stalni, latentni krizi. Dasiravno centrum ni šel v skrajno opozicijo, marveč lojalno sodeluje v parlamentu in celo glasuje za številne vladne predloge, je vendar položaj vlade vsak dan težavnejši. Tega ne taji niti ono časopisje, ki je odločno za vlado. Med zastopniki političnih strank pa se že vršijo živahni razgovori za ustvaritev novega, sigurnejšega položaja.

Dobro voljo za to, da se sestavi nova vlada na čim bolj širokem temelju, je opaziti predvsem pri voditeljih centra, socialnodemokratih in demokratih. Največje težave vladi in tudi tem načrtom dela samo velekapitalistična nemška ljudska stranka, oziroma njen poslanski klub.

V tej stranki se že dolgo časa vršijo notranji boji med dvema strujama. Ena zagovarja zmerno, konservativno, republikansko politiko in jo vodi sedanji zunanji minister dr. Stresemann. Druga skupina se približuje skrajnim nacionalističnim elementom. Zahteva revizijo weimarske ustave v smislu popolnega centralizma, to je vzpostavitve »Einheitsstaata«. Je proti demokratičnemu izvajanju parlamentarizma in je popolnoma odkrito protisocialna ter zahteva ukinitve številnih pridobitev na polju socialne zakonodaje. To njeno stališče je razumljivo, kajti ona je podpirana od nemške težke industrije in mora zato tudi v javnem življenju zastopati in ščititi njene interese. V kulturnem pogledu je izrazito svobodomiseln. Kar se tiče zunanje politike zahteva takojšnjo izpraznitev zasedenih pokrajin, definitivno določitev vojne odškodnine, vrnitev vseh kolonij in priključitev Avstrije. Ta skupina je na poslednjem obnem zboru zaupnikov dobila večino v vodstvu stranke, v poslanskem klubu pa ji pripadajo skoraj vsi člani na čelu s predsednikom kluba dr. Schotzom, ki tudi vodi to skupino.

Lahko se torej reče, da je nemška ljudska stranka skoraj v celoti ravno v zunanje političnem pogledu v odkritem nasprotju s svojim ustanoviteljem in načelnikom dr. Stresemannom, ki kljub temu že več kot tri leta vodi zunanjo politiko Reicha. Ravno iz vrst lastne stranke pa so pričele padati ostre besede na račun njegove zunanje politike.

Objektivno presojač delovanje dr. Stresemanna kot zunanjega ministra pa je treba priznati, da so te kritike iz vrst nemških strank pretirane. Pod njegovim vodstvom je Nemčija na dostojanstven način po porazu v svetovni vojni bila zopet sprejeta v krog drugih narodov in si v Društvu narodov z modro in miroljubno politiko pridobila lep sloves in ugledno mesto. Njemu gre velika zasluga za Locarno. Ravno ta odločnost dr. Stresemanna pri izvajanju miroljubnega programa, ki je Nemčiji pridobila v svetu novih simpatij, pa je bila povod najhujšim napadom od njegovih ljudi. Se bolj ogorčeni so nastali ti napadi po slabem rezultatu nastopa dr. Stresemanna za manjšine na zadnjem zasedanju Sveta Društva narodov. Časopisje njegove stranke je brez rezerve zavzelo odklonilno stališče napram njegovi taktiki, na eni od zadnjih sej pa so tudi v poslanskem klubu padle pikre besede na njegov račun.

Razdalja med načelnikom in stranko postaja vedno večja in množijo se glasovi, da bo dr. Stresemann ustanovil novo stranko ali pa da se bo priključil demokratom. Slednji so najbolj zvesto podpirali njegovo zunanjo politiko in ne prikrivajo, da bi dr. Stresemanna radi videli na čelu svoje stranke, ki po svojih kapitalističnih ciljih itak daleč ne zaostaja za ljudsko stranko.

Misel ustanoviti novo veliko republikansko stranko že dolgo kroži po nemški javnosti. Stranka bi bila faktično samo razširjena demokratska stranka, h kateri naj bi pristopili pristaši iz drugih strank. Njen program bi bil absolutno republikanski in demokratski, v zunanji politiki za nadaljevanje dr. Stresemannove, v gospodarski konservativen, v kulturni liberalen. To misel že dolgo časa zagovarja močno razvito časopisje demokratske stranke, ki hoče izkoristiti tudi sedanje spore v ljudski stranki v prilog te zamisli.

Dr. Stresemann, ki se sedaj nahaja na dopustu, molči. Vendar se zdi, da njegov čas še ni prišel in da so preuranjene kombinacije, ki se delajo z njegovo osebo.

Ljudska stranka pa je med tem pod vodstvom dr. Stresemannovih nasprotnikov nadaljevala z dvolično taktiko. V vladi sedita dva njena predstavnika, poslanci pa glasujejo

Seja kronskega sveta

Vlada predložila na seji Nj. Vel. kralju svoj delovni program

Belgrad, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršila v dvoru seja vlade pod kraljevim predsedstvom. Seja je bila najvažnejša od vseh sej po 6. januarju. Imela je namen, da vlada Nj. Vel. kralju predloži svoj program. Zato se je s to sejo počakalo, dokler se ni izvršila končna redakcija proračuna, da se je videlo, s kakšnimi sredstvi vsako minist-

stvo razpolaga. Vsak minister je govoril k proračunu in o programu svojega ministrstva kakih 10 minut. V poročilih so nanizali eks-cerpte o reformah in delu, ki ga nameravajo v tem letu izvesti. Kot resume iz skupnega programa se je nato izdal komunike, ki je prvi, odkar je sedanja vlada od 6. januarja pri-čela s prenosom.

Dva nova zakona sankcionirana

Kralj podpisal zakon o šeriatških sodiščih in sodnikih ter zakon o državnih pravdnikih

Belgrad, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Danes je Nj. V. kralj podpisal zakon o šeriatških sodnikih in sodiščih in državnih pravdnikih. O zakonu o državnih pravdnikih smo bistvene določbe že prinesli. F.i. okrajnih sodišč se lahko zastopstvo državnega pravdnika poveri, ali sodniku pristavu, ali sodnemu pravniku, ali kakim osebi upravnega značaja, ki jo določi pravosodno ministrstvo. Pri okrajnih sodiščih ostanje državni pravdnik in namestnik. Pri apelacijskem sodišču ostanje višji državni pravdnik in namestnik. Pri kasacijskem sodišču je vrhovni državni pravdnik, čegar mesto bo šele ustanovljeno. Do takrat ostanje v Sarajevu, Novem Sadu in Zagrebu pri oddelku A državni nadodvetnik kot dosedaj. V sebi bodo združevali vrhovnega in višjega državnega pravdnika.

Pri oddelku B pri Stolu sedmorice v Zagrebu, ki je vrhovno sodišče v Dalmaciji in Sloveniji, postane vrhovni državni pravdnik

starešina oddelka vrhovnega državnega pravdnika, ki se bo šele ustanovilo, in je izenačen s kasacijskimi sodniki. Njegov namestnik je izenačen z namestniki višjega državnega pravdnika.

Zakon vsebuje splošne predpise disciplinarnega značaja in obliki državnih zakonov, v katere lahko posega državni pravdnik. Vrhovni državni pravdnik se izenači s kasacijskim podpredsednikom, namestniki s kasacijskimi sodniki, višji državni pravdnik s podpredsednikom apelacijskega sodišča. Državni pravdnik dobiva 300, njegov namestnik 200 Din doklade.

V bistvu določa zakon isto, kar je določal načrt bivše narodne skupščine. Vsi državni pravdniki kakor tudi njihovi namestniki, so izenačeni s sodniki okrajnih sodišč. Šef državnega pravdnika na sedežu apelacijskega sodišča je izenačen z apelacijskimi sodniki.

Davčne osnove novega zemljiškega davka

V Sloveniji bo za male posestnike nižji, za srednje dosedanji, za veleposestnike pa višji - Ves zemljiški davek bo dal 700 milijonov

Belgrad, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Ob priliki izdelave zakona o neposrednih davkih se je najbolj poudarjalo vprašanje davčne osnove, ki naj bi služila kot temelj zemljiškemu davku. Temelj zemljiškega davka je katastrski čisti donos. V tistih krajih, kjer je dosedaj obstojal, je bil že ugotovljen pred leti v tedanji valuti. Tako se je pokazala potreba valorizacije in revidiranja z ozirom na spremene gospodarske razmere, produkcije, rentabilnosti in drugo. Radi tega je bilo treba ugotoviti količnik, s katerim je treba pomnožiti dosedanji čisti katastrski donos, da bi se mogel zemljiški davek določevati na podlagi novega zakona.

Že v bivši narodni skupščini se je o tem razpravljalo. Določilo se je, da naj posebna komisija prouči to vprašanje. Dala so se ji navodila, kako naj ugotovi končni količnik za posamezne pokrajine. Komisija še ni končala svojega dela.

Bosna, Hercegovina, Črna gora in Srbija še nimajo določenega donosa in količnika. Za ostale pokrajine pa smo te količnike že objavili. Toda te številke niso izzvale potrebne pozornosti, ker se ni vedelo, v kateri višini se bo določila davčna postavka (stopa). Na ta način te številke niso povedale nič, koliko bo stvarno v posameznih pokrajinah znesel zemljiški davek. To je pa ravno najvitalnejše vprašanje za kmete in posestnike. V zakonu o neposrednih davkih se je določila postavka zemljiškega davka z 12%, ki naraste z dopolnilnim davkom na 24%. Številke so dobile praktičen značaj. Vsak kmet bo lahko izračunal zemljiški davek. Količniki, ki so se izračunali, so sledeči:

proti številnim vladnim predlogom in na agitacijskih shodih ostro kritizirajo sedanjo koalicio. Samo vsled lojalnega zadržanja in nastopanja centra je vlada v parlamentu v najvažnejši proračunski debati mogla vzdržati svoje pozicije.

Gotovo pa je, da bo takoj po veliki noči nastopila formalna kriza. Dosedanji napori voditeljev so šli za tem, da bi se takoj po praznikih sestavila vlada tako zvane velike koalicije. Ker doslej ni najboljših izglede, se vršijo vzporedno s tem pogajanja med centrom, socialdemokrati, demokrati in bavorsko ljudsko stranko za sestavo koalicijske vlade eventualno brez nemške ljudske stranke. Pogajanja potekajo zelo ugodno in ne bo posebnih težav.

Slovenija 20 (Slovenjgradec 18), Prekmurje 30, Srem 32, Osijek 30, podonavska 29, posavska 20, Zagreb 29, Slavonija 27, zagorska 26, krajiška 25, liško-primorska 24, medijmurska 27, Sombolj 32, Bačka, Banat 34, Baranja 27, kninska 20, dalmatinsko-primorska 24.

Količnik je bil torej najbolj zvišan v najplodnejših krajih Srema in Vojvodine. Stalna komisija je, če sodimo po rezultatu, prišla do tega, da stari rezultati niso pravilni. Zato je prišlo do teh navidezno nerazumljivih razlik, ki na prvi pogled ustvarjajo čudno sliko. Stalna komisija je imela na razpolago vse podatke o katastru.

Glede Slovenije je treba poudarjati, da bo za male posestnike zemljiški davek odselej nižji, za srednje bo ostal isti, za veleposestnike pa nekoliko višji. Komisija, ki dela dalje, je ugotovila vsaj približno čisti donos za Bosno in Hercegovino v tuzlanskem in sarajevskem okraju. Za Bosno in Hercegovino bo delala še kakih 14 dni. Nato pride na vrsto Srbija. Po proračunu bo dal zemljiški davek okrog 700 milijonov Din.

Nobene odločitve še o redukciji ministrstev

Belgrad, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Glede reforme vrhovne državne uprave smo zvedeli, da se to vprašanje zelo intenzivno proučuje, ni pa se še izrekla nobena končna odločitev. Vest listov, da bi se združila posamezna ministrstva, oziroma ukinili nekateri oddelki v ministrstvih kot n. pr. glavno ravnateljstvo pri državnih železnica, so v toliko neresnične, ker se ni o tem izrekla še nobena končna beseda. Zvedelo se je, da se dela na tem, da se prometno in poštno ministrstvo spoji. V tem slučaju bi bila potrebna velika prenosna. Dokler se ne najde končna odločitev, ni govora, kateri oddelki se bodo ukinili, oziroma kateri oddelki v teh, za naše gospodarstvo tako važnih ministrstvih naj bi prevzeli odločilno vlogo.

Priprave za sprejem Karapanosa

Belgrad, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Za sprejem grškega zunanjega ministra, ki pride v nedeljo v Belgrad, se vrše slovesne priprave. Na kolodvoru ga bo sprejel namestnik zunanjega ministra dr. Kumanudi, ki se je vrnil v Belgrad in višji uradniki zunanjega ministrstva. Grški zunanji minister bo več dni gost naše vlade.

Jesenice postale mesto

Belgrad, 21. marca. (Tel. »Slov.«) S kraljevim ukazom od 20. marca 1929 so bile Jesenice proglašene za mesto. Njih okoliš obsega dosedanji trg Jesenice in vasi Sava in Plavž.

Za male žage

Belgrad, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Vprašanje malih žag se je uredilo. Dosedaj se male žage niso mogle udeleževati licitacij iz državnih gozdov radi premajhnega kapitala, ker so jih v tem pogledu lahko izpodrinile velike žage s pomočjo velikega kapitala. Sedaj se je odredilo, da dobijo male žage les iz državnih gozdov brez licitacije. Treba je, da zaprosijo za les.

Žel. tarifi za mehak les in žito

Belgrad, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Znižanje železniških tarifov za mehak les in žito je stopilo v aktualen stadij. Industrijalci ugotavljajo, da je romunska lesna in ameriška žitna konkurenca glede prometa z Grčijo preko Gjevgljelije in Soluna tako velika, da bi s predloženim tarifom naša domača industrija v tem pogledu ne mogla uspešno nastopati na mednarodnem trgu.

Na tej podlagi se razpravlja o tem, da bi se naj izdali tako zvani pristaniški tarifi za Gjevgljelijo—Solun. Kakor smo zvedeli, so se vršile v prometnem ministrstvu razprave v tej smeri, ali naj se ti tarifi sploh dovolijo in kateri deli naše države pridejo v poštev.

Prevladovalo je mnenje, da bi se vzele v poštev Bosna in Hercegovina, Srbija in Slavonija, Slovenija pa bi bila izzeta od slučajnih znižanih tarifov, ker imajo lesni trgovci itak lahek dohod do Soluna preko Sušaka. Če bi se za Slovenijo dovolili znižani železniški tarifi, bi se to z drugimi besedami reklo, da bi morala železnica za slučaj, če naj bi slovenski trgovci uspešno konkurirali s svojimi tovariši iz Bosne in Hercegovine in Srbije, prevažati les zastoj. Zdi se, da Slovenija pri tem znižanju tarifov ne bo sodelovala. Sicer pa končni sklep še ni storjen.

Kalodjera ni več škof

Zagreb, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršil sabor starokatoliške cerkve tistega dela, ki je protiven biskupu Marku Kalodjeri. Na saboru se je razveljavilo izvolitev Kalodjere za biskupa starokatoliške cerkve, ker je bil Kalodjera dne 21. januarja 1924 še član rimskokatoliške cerkve in splitski kanonik. Takrat namreč, ko je bil izvoljen za starokatoliškega biskupa, še ni bil sprejet v starokatoliško cerkev. Radi tega ni bila mogoča izvolitev nečlana starokatoliške cerkve za njegovega biskupa. Kalodjera je preslepil člane tedanjega cerkvenega zbora, da so ga izvolili za škofa. Medtem se je ugotovilo, da je on šele dne 4. februarja 1924 v Splitu podal ostavko na okrajnem glavarstvu na svoje mesto v rimskokatoliški cerkvi in javil svoj vstop v starokatoliško cerkev. Danes ga je starokatoliška cerkev izključila kot škofa in izključitev prijavila ministrstvu za vero. Zagrebška starokatoliška cerkev je izvolila za škofijskega upravnika župnika Cerovskega.

Belgrajske vesti

Belgrad, 21. marca.

Ob smrti francoskega maršala Focha je poslala naša vlada francoski vladi brzojavno sožalje. Obenem je poslala prav tak brzojav belgrajska občina s Savčičevim podpisom.

Konferenca ministrov Uzunoviča, Sverljuge in Savkoviča se je vršila v kabinetu Uzunovičevega ministrstva. Obravnavali so načrt zakona o javnih potih.

Uredbo o besedilu prisege, ki jo naj položijo tisti, ki so dobili nanovo naše državljanstvo, je podpisal notranji minister general Peter Živković.

Uredbo o industrijskih in obrtnih podjetjih v Srbiji in Južni Srbiji je izdal trgovski minister. Uredba natančno določa, pod katerimi pogoji se lahko otvori novo podjetje oziroma obrat.

Preiskava o gospodarstvu bivše narodne skupščine je končana. Dosedanji uradniki, ki so dobili akontacije, so vrnili okrog 130.000 dinarjev.

Izjava zun. ministra Burova

Dopisniku »Exportateur Francaise« je dal bolgarski zunanji minister Burov daljšo in politično važno izjavo. Za nas je posebno važen oni del izjave, ki govori o Jugoslaviji. Ta del izjave se glasi:

»Sigurno in brez obotavljanja morem reči, da se je v zadnjih mesecih balkanska atmosfera zelo razčistila. Tej činjenici se imamo zahvaliti, da smo mogli začeti preliminarne razgovore, ki nas bodo, kakor upam, v kratkem privedli do poželjive ureditve trgovinskih odnošajev med balkanskimi državami. Ta ureditev ima za nas posebno važnost, ki presega okvir medbalkanskih odnosov. Poznate našo metodo, da najprej uredimo vsa sporna vprašanja z našimi sosedi in potem šele z bolj oddaljenimi državami. Šele potem, ko uredimo trgovinske odnose z balkanskimi državami, bomo mogli pričeti s sklepanjem trgovinskih pogodb z drugimi deželami.

Kar se tiče Jugoslavije, smo prišli v preliminarne pogajanjih že zelo daleč. V tem je zlasti srečna modifikacija mednarodne politike in pomirjenje, o čemer sem že prej govoril. Bolgarsko-jugoslovanska meja je bila zaprta poldrugeto leto, kar je brez primere v evropskih diplomatskih analih in kar je naravno preprečevalo vsako koristno delo med obema deželama. Eno od prvih dejanj nove jugoslovanske vlade je bila odprava teh odredb. Nato je sledila druga srečna gesta: sklicanje konference v Pirotu, ki dela in sicer pod najugodnejšimi znaki, da likvidira vsa vprašanja lokalnega obmejnega prometa. Zlasti pa, da ustvari stalen in trajen bolgarsko-jugoslovanski organizem, ki naj prepreči ponovitev takšnih eventualnosti, katere so povzročile zatvoritev meje. Samo posebi se razume, da bodo potem, ko bo obstojal med Bolgarsko in Jugoslavijo poseben mešan organizem, ki se bo avtomatično bavil z vsem, kar se dogaja na meji, silno zmanjšani vsi obmejni incidenti in ne bi več motili diplomatskih odnošajev med obema deželama.

Kakor hitro dovrši pirotska konferenca svojo nalogo, bo mogoče pričeti pogajanja za trgovin. pogodbo z Jugoslavijo. Mi bomo pri tem iniciativni ter povabili jugoslovansko delegacijo, da pride v Sofijo.

Pogajanja z Grčijo še niso tako napredovala. Ali ko bodo rešena vprašanja zasebnih interesov, pridejo na vrsto trgovinska pogajanja. Z Romunijo moramo najprej urediti vprašanje bolgarskih sekvestrov in potem začnemo takoj trgovinska pogajanja. S Turčijo pa je trgovinska pogodba že podpisana. Na splošno moram reči, da bo leto 1929 prineslo definitivno konsolidacijo naših trgovinskih odnošajev s sosednimi državami. Nato pa bomo pričeli z ureditvijo trgovinskih odnošajev z oddaljenimi državami.

Ureditev predvojnih francoskih dolgov

Ze več dni razpravlja vlada zelo intenzivno vprašanje francoskih predvojnih dolgov. Po številnih konferencah posameznih ministrov, zlasti voditeljev gospodarskih resorov, je bila v sredo seja finančno-gospodarskega odbora ministrov. Vsled važnosti vprašanja so se seje udeležili tudi min. predsednik gen. Živković, minister Uzunović in guverner Narodne banke Bajloni. Na seji je prišlo do važnih sklepov, ki pa se zaenkrat še niso sporočili javnosti. Naši strokovnjaki za končno rešitev tega perečega vprašanja so dobili potrebna navodila. Še naprej pa bodo posamezni ministri obravnavali posamezne podrobnosti. Po povratku dr. Kumanudija pa bo vlada definitivno izdelala svoje stališče, ker se je dr. Kumanudi pogajal v Ženevi z zastopniki francoskih upnikov. Na vsak način se bo skušalo doseči sporazum še pred zasедanjem mednarodnega sodišča v Haagu in s častnim sporazumom likvidirati to težko vprašanje.

Egiptska vlada ne vrši svojih obvez

Belgrad, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Naša trgovinska pogodba z Egiptom je stopila v veljavo že davno. Kljub temu pa egiptovske carinarnice še niso dobile potrebnih navodil o novih tarifnih spremembah. Nasprotno je šla egiptska vlada za tem, da izvede nove postavke svojih tarifov. Med tem so se izvozniki, zlasti izvozniki cementa, obrnili na belgrajsko centralo, da urgira, da se v Egiptu uveljavijo v trgovinski pogodbi določene tarifne postavke, ker bi sicer zlasti naš cement izgubil najvažnejši trg za izvoz.

Zagrebske vesti

Zagreb, 21. marca.

Prvi osebni vlak na liški progi je danes odpeljal v Split po 55 dnevnem odmoru.

Kongres arhitektov se vrši dne 23. do 25. marca v Zagrebu. Obravnavali bodo o svajem priročniku »Graditelj«, novem obrtnem zakonu, tehniški šoli, davkih in taksah. Kongresa se bodo udeležile delegacije iz Belgrada, Zemuna, Osijeka, Sarajeva, Splita, Sušaka, Ljubljane in Maribora.

Dunajska vremenska napoved: Še bolj toplo, radi dovajanja jugozapadnega zraka. Oblačnost negotova, najbrže le majhna.

Narod časti umrlega velikana

Pariz, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Pogreb maršala Focha bo šele v nedeljo, da se omogoči inozemskim delegacijam potovanje v Pariz. Truplo bodo v soboto zvečer položili na oder pod slavnostnim lokom ob strani groba neznane vojaka. Od tam bo šel v nedeljo pogreb v notredamsko cerkev, kjer se bodo vršile cerkvene svečanosti, nato pa v invalidski dom, kjer bo maršal Foch pokopan.

Pariz, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Na javnih poslopih so zastave spuščene na pol droga. Velik del listov je izšel s črnim robom in v dolgih člankih slavi zasluge maršala Focha. V hiši žalosti, okoli katere se neprestano zgrinjajo številne množice ljudstva, so se posloville od umrlega zmagovalca vse oficijelne osebnosti. Maršal leži zaenkrat še v svoji smrtni sobi. Obleden je v navadno poljsko uniformo. Na desnih prsih ima veliki križ častne legije, ki mu ga je včeraj zvečer pripel pariški guverner general Gourand. Na levi strani prs pa ima vojno medaljo in nad njo

tri vrste odlikovanj, ki so mu jih dali zavezniški kot vrhovnemu poveljniku vseh zavezniških čet. Danes bodo položili truplo na oder v pritličju njegove hiše, da se bo moglo od njega posloviti tudi pariško občinstvo. Med prvimi je prišel danes v hišo žalosti predsednik republike Doumergue in spremstvu bivšega ministrskega predsednika Clemenceau-a. Potem pa je prišla vsa visoka generaliteta, diplomatski kor in zastopnik vojnih zvez. Ob enem s papeževim nuncijem je prišel tudi maršalov brat, jezuitski pater Foch. Oba duhovna sta skupno blagoslovila pokojnika.

London, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Angleški listi pišejo pokojnemu maršalu Fochu dolge, priske posmrtnice. Angleško armado bo pri pogrebu zastopala deputacija, ki jo bo vodil feldmaršal Clumer.

Atene, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Venizelos in vojni minister sta francoskemu vojnemu ministru Painleveu poslala brzoglavno sožalje k smrti maršala Focha.

Proti korupciji na Poljskem

Bivši finančni minister izročen sodišču - Samomor uglednega politika

Varšava, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Poljski sejm je po 11 urni burni seji z 240 glasovi proti 126 glasovom sprejel predlog ustavnega odbora, da se odstopiši finančni minister Čehovič izročiti državnemu sodišču radi nedovoljenega prekoračenja državnega proračuna v zadnjih letih za okoli pol milijarde zlotov. Socijalist Lieberman je v svojem obtožilnem govoru prečital pismo, ki ga je naslovil namestnik finančnega ministra na kabinet in v katerem tako kot odstopiši finančni minister načelno označuje prekoračenje proračuna za nezakonito. Svoj govor je moral prekiniti, ker so ministri, ki so bili zbrani polnoštevilno, pod vtisom govora želeli sejo ministrskega sveta, v kateri so sklenili, da vlada, ki je med seboj needina, v tej stvari ne sme dati nobene parlamentarne izjave.

Varšava, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Član

kmetske stranke senator dr. Miklačevski je danes izvršil samomor radi neke podkupovalne afe, ki ni bila popolnoma pojasnjena, politično pa se je zelo izrabljala proti njemu. Bil je na vodilnem mestu velike varčavske banke in kot tak je imel opravka pri nakupu Vzhodne plinske družbe po državi. Ko se je o tem razpravljalo v sejm, je neki drugi kmetski poslanec izjavil, da je eden njegovih tovarišev dobil po Miklačevskem iz pristojnega odbora znatne finančne koristi s tem, da mu je bil preplačan paket akcij, za kar se je moral zavezati, da bo glasoval za nameravano kupno pogodbo. Obtožitelj sam je bil takoj osumljen, da je tudi on dobil od Miklačevskega podkupnino za svoje postopanje pri nakupu, ki pa mu ni zadostovala. Stvar je bila tekoj izročena maršalskemu sodišču sejma, ki je že začelo zasliševati udeležence.

Kongregacijski zakon bo sprejet

Pariz, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Poslanska zbornica je na današnji seji, na kateri se je nadaljevala debata o naknadnih kreditih za l. 1925., odobrila predlog vojnega ministra, da se dovoli 120.000.000 frankov za zboljšanje prehrane francoske vojske. Proti naknadnim kreditom, katere je zahtevala vlada za ekspedicijski kor na Kitajskem, so socialisti ostro protestirali in Poincaré je mogel zmagati šele

potem, ko je zahteval zaupnico, za katero je glasovalo 342, proti pa 233 poslancev. Popoldne se je nadaljevala razprava o kongregacijskih zakonih. Po večerajšnjih temperamentnih govorih Brianda in Herriola ni pričakovati senzacij in postopanje radikalno socialnega tiska kaže jasno, da se je stranka že sprijaznila z mislijo, da sprejme te zakone.

500 rudarjev zasutih

Velika nesreča v Ameriki - Dva ekspresna vlaka trčila

Številne žrtve

Newyork, 21. marca. (Telef. »Slov.«) V Parnasu, Pensilvanija, je nastala v rudniku silna eksplozija, ki je pokopala okoli 500 rudarjev. Dosedanja reševalna dela so ostala brezuspešna. Eksplozija se je pripetila kmalu potem, ko so nastopili delo dnevni delavci. Zaenkrat še ni znano, ali so nočni delavci že odšli od dela, ali pa se nahajajo še v jami. Število zasutih se ceni med 300 do 500. Ogenj, ki je nastal v jami takoj po eksploziji, onemogoča, da bi šlo reševalno močstvo v jamo. Do sedaj so potegnili iz jame samo 5 mrtvecev.

Newyork, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Pri Parrysoundu v državi Ontario je včeraj na enotirni progi med vožnjo trčil zapadni eks-

pres v vzhodni ekspres, ki je prihajal nasproti z zamudo. Dosedaj so potegnili izpod razvalin 29 strašno razmesarjenih trupel, 4 železniških uradnikov in potnikov iz spalnega vagona, ki je bil pripet za lokomotivo. Ostale vagonne so hitro odpeli in tako preprečili, da se razširi ogenj, ki je izbruhnil v spalnem vagonu. Radi pokvarjene brzoglavne proge in velikega snega je prišla pomoč šele več ur pozneje. Število ranjencev še ni znano.

Pariz, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Nad letališčem pri Marakešu v Maroku sta v zraku v polnem letu trčili skupaj dve letali in padli na tla. 4 piloti so mrtvi, 2 pa težko ranjena.

Premagani uporniki

Newyork, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Generala Jezusa Aguirre, voditelja vstašev v Veracruzu so vladne čete po kratkem boju vjele južno od Veracruz, kjer se je v džungli skrival s svojimi pristaši, med katerimi so tudi trije generali. Postavljen je bil takoj pred vojno sodišče. Pričakovati je, da bo po par urah ustreljen. Čete vstaškega generala Monza, ki prodira v pokrajini Sinalta, so dosegle pristanišče Mazatlan in so sedaj v boju z maloštevilnimi četami vladnega generala Carilla, ki se je izven mesta zakopal v strelske järke in odklonil ponudbo Monza, da se uda brez boja. Zasedovanje vstaškega generala Escobarja, ki se umika proti severu, je zelo težavno, ker je pred umikom rekviriral velike množine dinamita iz ameriške tovarne v Torreonu, s katerim sedaj za seboj sistematično ruši železniške proge in mostove.

Nasprotné informacije

London, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Reuterjeve vesti iz Mehike poročajo, da hoče general Escobar, ki se je umaknil v Jimenez, zvačiti Callesovo vojsko na sever v vstaško ozemlje, da bi jo tam obkolil in napadel. Že sedaj ogrožajo Callesa za hrptom vstaši iz držav Nayarit, Guanajuato, Zacatecas in Jalisco. Escobar poroča, da so njegove čete razdrle Callesove železniške in brzoglavne zveze za hrptom.

Prepiri v deželni zboru

Praga, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Danes je bila prva seja češkega deželnega zbora, na kateri se je razpravljalo o deželnem proračunu. Vsi Nemci, tudi onih strank, ki so v vladi, so viharno protestirali proti temu, da je deželni predsednik dr. Kubat začel razpravo v češkem jeziku, ne da bil prestavil v nemški jezik na otvoritveni seji 25. januarja. Med Nemci je že nastal dvom, ali bodo Nemci ostali še nadalje v vladi, da si deželni zbor nima razpravljati o političnih vprašanjih, temveč samo o upravnih. Prišlo je do burnih prizorov pred predsedniško mizo. Ko vsi protesti niso nič zalegli, so Nemci korporativno zapustili dvorano. Ko je bila potem seja zopet otvorjena, so podali zastopniki nemških mešč. strank, nemških socialnih demokratov in nemških agrarcev izjave, v katerih izražajo bojazen, da bi spremenjena praksa v poslovanju deželnega zbora postala trajna, da pomeni postopanje predsednika kršitev načela narodne pravičnosti in ogrožanje prizadevanja za narodni mir in češkanje in v vsej državi. Glasovanje o češkem deželnem proračunu je bilo odloženo na jutri.

Zaplenitev imetja grških podanikov.

Atene, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Turška vlada je zaplenila številne hiše grških državljanov v Carigradu, radi česar zahteva list »Hestia«, ki stoji blizu vladi, da grška vlada zapleni turško posest v grški Macedoniji, ki je bila vrnjena lastnikom.

Dvoje stališč o upravi pravoslavne cerkve

Ze za vlade dr. Korošca je ministrstvo za vere izdelalo nov projekt zakona o pravoslavni cerkvi, katerega je sv. Sinod srbske pravoslavne cerkve v Sr. Karlovcih odobril. Na podlagi tega projekta je zbor srbskih škofov s patriarhom na čelu izdelal novo upravno ustavo srbske pravoslavne cerkve, katere pa je pri prečasnih, zlasti pri bosansko-hercegovskih pravoslavnih Srbi naletela na precejšen odpor. Med sv. Sinodom in pravoslavno cerkvjo Bosne in Hercegovine je zadnje tedne nastal celo spor, ki zavzema vedno večje dimenzije. Povod temu sporu sta dali dve temeljni točki novoizdelane ustave srbske pravoslavne cerkve, namreč centralizacija hierarhije in odredba, da pravoslavna cerkev v svojem delokrogu sama opravlja svoje imovino.

Nova ustava hoče izločiti iz cerkvene uprave vsak vpliv laikov. Vsa oblast se koncentrirala v rokah posameznih škofov, odnosno arhierijskega sabora. Zupnika ne voli več ljudstvo, postavlja ga škof. Zupnik je predsednik cerkvene občine, a ne od naroda izbran laik. Tudi okrožnega proto (po naše dekana), ne voli več ljudstvo z duhovništvom, marveč ga postavlja škof. Skofu pripada v škofiji vsa oblast. Po novi ustavi je izločen iz cerkvene uprave vsak laiški element.

Prav tako odpravlja nova ustava tudi vse privilegije, ki so jih imeli dosedaj nekateri laiki, zlasti v Bosni in Hercegovini, pri upravi cerkvene imovine.

Opozicijo proti novoizdelani ustavi srbske pravoslavne cerkve vodi Vojislav Šola, nekdanji član bosanskega sabora, bivši zastopnik Bosne v začasnem narodnem predstavništvu. Pred kratkim je pod njegovim vodstvom deputacija iz Bosne in Hercegovine predložila svoje opozicijske zahteve raznim ministrstvom. Razen tega je Vojislav Šola s pomočjo belgrajskega časopisja razvil zadnji čas proti novi cerkveni ustavi veliko kampanjo, hoteč sv. Sinod prisiliti k umiku. Proti tej kampanji opozicije je sv. Sinod odgovoril s sledečo zanimivo izjavo: »Člani sv. Sinoda odklanjajo mišljenje delegatov iz Bosne in Hercegovine, da svečnike voli narod. Od strani naroda se je namreč bati, da bodo ob priliki svečeniških volitev izvoljeni za duhovnike ravno oni, od katerih narod sam ne bo imel koristi. Razen tega bi na ta način prišlo do nezaželenih dogodkov, celo do podkupovanja od strani posameznih svečnikov. Malokatera volitev bi se izvršila brez pijančevanja in pretepa. Verjetno je tudi, da bi ne bili izvoljeni oni, ki bi narodu koristili. Vse to pa se prepreči, če naslavlja duhovnika škof. Zato se je mogel osvojiti samo ta način. — Pravtako neupravičena je bojazen glede razpolaganja z imovino. Vsaka cerkev bo tudi za naprej svobodno razpolagala s svojo imovino. Težnja gre samo za tem, da se odstrani vpliv laikov na cerkev, da se ne bo dogajalo, da bi v cerkvi odločevali trgovci in rokodelci. Glavna želja je, da se v cerkvi ohrani red, da ostane ona na višini, na kateri je od nekdaj bila...«

Koliko bo versko ministrstvo upoštevalo želje bosansko-hercegovske deputacije, bomo videli. Saj zakon o pravoslavni cerkvi še ni uzakonjen.

M. M.

Seja maribor. občinskega sveta

Maribor, 21. marca. (Tel. »Slov.«) Zupan dr. Juvan je otvoril sejo in poročal: Neumestni napadi gotovih krogov proti Spodnještajerski posojilnici so imeli za posledico, da je posojilnica odpovedala posojilo 10 milijonov dinarjev. Občinska svetnika Grčar in Ošlak sta skušala opravičevati neumestno kritiko proti posojilnici, naker se je več občinskih odbornikov izjavilo za to, da se napravi nova vloga na Spodnještajersko posojilnico za posojilo. Proti sta glasovala občinska svetnika Jelen in Eržen. Na železniško ministrstvo se napravi vloga, da ostanejo kontrolni dohodki v Mariboru. Otroški vrtec v magdalenskem predmestju naj bi se adaptiral. Zato se je sklenilo najeti posojilo 150.000 Din. Z adaptacijo se takoj prične.

Občinski svetnik Aljančič stavlja vprašanje z ozirom na vlogo delavcev o pralnic v delavski koloniji. Zupan odgovarja, da se bo ta zadeva proučila in vredila. Občinski svetniki Aljančič, Kac in Tumej predlagajo v imenu občinske uprave, da se odpravi kolokovina za ljudskošolska spričevala. Uvedejo naj se ubožna spričevala.

Za prvi odsek poročal dr. Vehle. Rešili so se razni prizivi zoper odmero občinskih taks, ki so se kot neutemeljeni odklonili. Pukelj se definitivno nastavi. Občinski svet se v principu izjavi za podaljšanje stanovanjske zaščite. Mesto arhitekta in gradbenega uradnika se ponovno razpiše.

Za drugi odsek poročal Stabej. Gradba paviljona na oglu Vrtna ulica—Glavni trg se dovoli. Dimnikarska dela se oddajo Auerju za 16.000 Din. Angleško-jugoslovanski petrolejski družbi se dovoli postavitev benzinske črpalke. Goleževa prošnja se odda v porečilo.

Za IV. odsek poročal dr. Lipold. Prošnje za dijaške podpore se odlože, dokler se proračun ne potrdi. Prošnje glede kanalskih pristojbin se rešijo tako, da se uredi plačevanje v obrokih. Za gradnjo sanatorija se primariju dr. Černiču dovoli 80 odstotno jamstvo mestne občine. Za proučevanje ustanovitve mestne zastavljavnice se izvoli poseben odsek.

Ob zaključku lista seja še traja.

Kaj je novega

Koledar

Petek, 22. marca. Zalostna Mati božja, Lea, Katarina Gen., Benvenut, Bazil.

Izseljevanje v Francijo

Pogoji za izseljevanje.

Francosko generalno društvo za priseljevanje v Francijo je zopet pričelo delovati in zbira delavce, da jih odpremi v večjih transportih.

Ni pa vsak sprejet. Dovoljenje in nakazilo za delo v Francijo dobe le sledeči, ki odgovarjajo sledečim pogojem: Ne smejo biti mlajši kakor 16, pa ne stari nad 40 let. Morajo biti popolnoma zdravi. Odklonjen bo vsak, ki bolega na padavici, tuberkulozi v akutnem stadiju, na veneričnih boleznih, na kožnih boleznih trahonu, na posledicah spolne bolezni (lepra, paraliza), na akutnem revmatizmu, na težki srčni napaki, ako je slep, gluhi, notoričen alkoholik in v obče slaboten. Poleg tega mora njihova strokovna in tehnična izobrazba popolnoma odgovarjati usposobljenosti za ono službo, za katero se potegujejo.

Postopek za doseg garancijskega pisma

Ker so ti pogoji precej strogi, je nevarnost, da bodo imeli oni, ki se hočejo izseliti, nepotrebne stroške. Da se to zabrani, je izdal izseljeniški komisariat tale navodila: Interesenti naj se takoj javijo na svojem pristojnem županstvu. Ako je javljenih v enem okraju 25 priglasev, določi generalno društvo v sporazumu z okrajnim glavarjem dotičnega okraja dan, na katerega naj se zbero vsi izseljenci na sedežu svojega okrajnega glavarstva. Tega dne bo odposlalo društvo tudi svojega zastopnika, ki bo pregledal vse priglase. In ako odgovarjajo stavljenim pogojem, izstavi vsakemu posebej garancijsko pismo za delo, kateremu določi delegat po želji in po usposobljenosti delavca. V slučaju, da pa ni v enem okrajnem glavarstvu 25 priglasev, se lahko združita dva okraja. Na tak način se omogoči delavcem, da pridejo hitro do točnih informacij, obenem se pa izognejo večjim stroškom.

Svetovati je, da se vsak interesent strogo drži teh navodil in da si preskrbi šele, ko ima v rokah garancijsko pismo, potrebni polni list. Ni pa nujno potrebno, da bi kdo čakal na opisano postopanje v svojem okraju, ampak gre lahko sam osebno na izseljeniški komisariat v Zastebu. Seneška ulica št. 30. Toda s tem so združeni večji stroški.

Tuje ptice v naših krajih

St. Jernej na Dolenjskem 20. marca.

Gosp. Albert Jordan iz Draškovec je ustrelil kakor smo že v včerajšnji številki kratko poročali, dne 18. t. m. na Krki zelo redko vodno ptico — Kormorana (*Graculus carbo*), ki je tehtala 4.95 kg. Čudnega ptica je dal nagačiti. Ta ptica je zelo bistroumna in se zna spretno izogibati nevarnostim lovcev, — da se pa tudi udomačiti, kakor to delajo kitajski ribiči, da jim lovi ribe. Res zanimivo je, koliko tujih povodnih ptic vesled tošnje hude zime gostuje na tih Krki.

Omenjeni gospod ima tudi zanimivo lovsko trojevo: veliko rogove jelena šestnajsteraka v teži 10 kg. Ustreljen 3. septembra 1823 je bil zadnji svojega rodu v Gorjancih.

Ne mucite svojih otrok z ribjim oljem,

ker

JEMALT

ki ima zelo prijeten okus, razrešuje otroke in starše raznih neprijetnosti ribjega olja. Dobiva se v vseh lekarnah v malih zavitkih po 25 Din in v velikih zavitkih po 42 Din.

Julij Kaden-Bandrowski:

Starši*

(Ali to, kar se ne da izraziti.)

Pripovedovati hočem o svojih prvih spominih, o najbolj zgodnjih, o tem, kar se vtisne človeku v spomin, še preden sploh kaj razume. Iz najrazličnejših časov in prilik mojega življenja vstaja tisoč malih, bežnih vtisov; in toliko jih je, v taki preobilici so se pojvili, da me le ovirajo.

Takole:

Sedim nad praznim listom papirja, delam se kakor da ne slišim, kako žvrgole ptički na drevesih, kako spodaj nekdo hodi in dela šum na hodniku, ki je bil včeraj pobeljen. delam se, kakor da ne vidim, kako veter sipa preko mize cvetni prah akacije, rastoče kraj doma, delam se tako — in golčim sam s seboj. Kakor da sem se potopil globlje in globlje v lastno misel, a nekakšne drobne malenkosti povzročajo, da me skrivnostna voda preteklosti vedno znova meče kvišku, na samo površino današnjega dne.

Ne jezi se radi čudne primere. Napisal sem skrivnostna voda zato, da bi izrazil mrzlo globotino, skozi katero plavam, zdi se, do samega začetka spominov mojega življenja.

Dokler ne vidim najrazločnejše:

Sredi sobe visi pod belim, okroglim steklenim senčnikom zlata svetiljka. Nad menoj, za gosto mrežo postelje, se razprostira po steni navzgor trta — zelena, rumena in rdeča. Tako se zdi. Je to nova, velika volnena preproga. Na njej visi nekaj, kar hočem imeti, otapati; a najrajši bi tisto reč obližnil. To je majčkena, zakrivljena sablja v nožnici iz rde-

Drzen vlom v župnišče

V noči od 19. na 20. t. m. je bil izvršen v župnišče Sv. Vida pri Ptujju drzen vlom. Pri Sv. Vidu so imeli duhovne vaje in ko se je župnik vračal ob 9 iz cerkve, je zapazil sumljivca tujca, ki jo je hitro popihljal iz župnišča. Kuharico je prosil za milodar, zraven pa si ogledal župnišče. Bil je to srednjevisok, boljše obločen človek 25 do 30 let star.

Ko je v jutro 20. marca stopil iz svoje sobe p. Benedikt, cistercijanec iz Stične, ki je vodil pobožnost, je zapazil, da je vse župnišče narobe. Tat je vlomil skozi okno, pobral ves cerkveni denar in vrednosti, denar ubožnega zaklada Hranilne knjižice je zavrgel; župniku je ukradel obleko, nekaj jestvin. Več stvari je moral odložiti, ko je bežal. Celo v klet je šel in si privoščil vina. Razbil je par šip. Odšel je skozi glavna vrata, ki jih je pustil na stečaj odprta.

Zelo premeten način vloma kaže vlomilca-mojstra. Ker je več ljudi videlo čez dan to osebo okoli župnišča postopati, je upanje, da ne bo ušel pravici.

Dve obdukciji

Sv. Miklavž, 20. marca.

Na tukajšnjem pokopališču sta bila izkopana in na praznik sv. Jožefa obducirana poldrugetletni otrok N. Ivanuše in mrtvorjeno dekle vdove Škrjanec iz Brebrovnika. Iz okolščin se je namreč sklepalo, da otroka nista umrla naravne smrti, marveč sta bila žrtev zločina ali nesreče. Stvar je bila prijavljena oblasti. Potom obdukcije se je ugotovilo, da je bil en otrok Škrjančeve v resnici mrtvorjen, drugi otrok pa je podlegel ranam, ki mu jih je zadel strel iz puške. Gre za nesrečo. Ivanuša je nekega dne snail puško, ki je bila nabasana. Obkolili so ga otroci, ki so občudovali puško. Ta se je naenkrat sprožila in zadela enega izmed otrok v trebuh. Čez en dan je otrok umrl.

S topovi nad led

V noči od 19. na 20. t. m. je bil ves Belgrad vznemirjen radi velikega grmenja topov, ki so razbijali led na Donavi. Vse baterije iz belgrajske Irdnjave in topčiderskega brda so pozno v noč razbijale led pred pančevskim mostom in nad izlivom Save v Donavo, da bi razbili led mogel v manjših kosih in obsegu lažje odpluti mimo postavljenih stebrov za pančevski most. Uspehi tega dela, ki so ga vršili vojaki inženjskih čet, so bili, da je glavna nevarnost od ledu minula. Led se je pod vplivom visoke temperature začel taliti, tako, da so se utrgale velike ledene plošče in pričepe pluti od Novega Sada dalje. Razbijanje ledu se bo ponovilo takoj, ko se nevarnost ledu zopet pojavi. Zaukrat pa mislijo, da je glavna nevarnost ledu minula.

„Svetovni potnik“ in neivna Francka

Francka, ki se sedaj zdravi v bolnišnici, je prosila stražnico v Vodmatu, naj bi jo v bolnišnici ponovno zaslislala. Ustregli so ji prav hitro in Francka je stražniku izpovedala svoje bridko razočaranje, ki ga je doživela z Nemcem Ludvikom Lfnerjem iz Lübecka. Ta pustolovski Nemec se je na svojem vandrangu po svetu priklatil tudi v H. Bil je oblečen v skavtsko obleko in je imel na prsih kolajno, kar je Francki vse skupaj zelo imponiralo. Lfner se je izdal za svetovnega potnika, ki namerava prepotovati ves svet. Francka se mu je pridružila. Dala sta tiskati nove razglednice s sliko obeh »svetovnih potnikov« ter jih prodajala po

čega aksamita. Maham z rokami, padem, a se dvignem znova kvišku.

Medtem velika roka mojega očeta sname sabljo s preproge in začne dostojanstveno korakati med stenami, pod svetiljko. To se pravi, ne roka, ampak oče v sivi, kocinasti obleki, z brado in mustačami. Kadar se ozre name, bušim v smeh. Kadar položi roko na moje čelo, bi mogel takoj zaspati.

Maha s sabljo, tepta močno z nogami in govori do mene. Nihesar ne razumem seveda, a to govorjenje mi povzroča neizrekljivo ugodje.

Ob steni, za zgibom preproge sedijo tetke in se smejejo.

Oče se približa k postelji: pozvanjač s ključem. Sedaj vem, da se ključ nosijo v žepu, a takrat — kako naj bi bil vendar vedel?! Razumel sem le, da imajo koraki mojega očeta droben kovinski zvok.

In tako se spominjam naju obeh za vedno: očeta, kako mi stoji nasproti in drži eno roko na moji glavi, z drugo pa mi ponuja mrzle, blesteče ključe.

Pozneje se je izkazalo, da je bil to v našem življenju zelo važen trenutek. Iz velike požrešnosti sem menda jedel surov krompir in sem težko obolel. Ta dan s sabljo in ključki je bil prvi dan povratka k zdravju. Za časa moje bolezni so starši v dolgih nočeh skupno vezli to preprogo. Obesili so jo nad posteljo skupaj z damaščanko.

Vse to se je godilo v mestu Žešovu, kamor sem prišel pozneje nekoč zopet, a šele kot do-rastel človek. Sneg je bil tedaj — zima in vojna, vse skupaj.

Kakor da me je nekaj spremljalo po ulicah gluhega mesta in kakor da sem hodil pot v smeri, kjer naj bi stal moj rodní dom; in kakor da me tam morebiti čakajo stare, drage stene. Zdelo se mi je že, da vidim naša okna, že sem bil pripravljen odkriti jim svojo hva-

Že majhen kos daje krasno peno.

Albus milo Zvon za pranje čisti perilo hitro in brez truda. Močna raztopina mila prodere v vsak rob perila ter odstrani oprezno vso nesnugo. Prosto vseh jedkih dodatkov varuje Albus milo Zvon tudi občutljivo svilo ter mehko volno. Barve barvastega perila se svetijo sveže in novo.

Mehko Albus milo Zvon za pranje varuje roke. Albus milo Zvon za pranje je izdatno ter odgovarja ceni, njegova kakovost je vedno v neizpremenjeni vrlini.

Albus milo Zvon za pranje

Izdeluje: Albus tovarna mila d. d., Novi Sad

Albus milo Zvon za pranje se dobiva v vseh v stroko spalnica, oči trgovin.

Ljubljani. Francko je pri tem aretirani stražnik, policija pa jo je oddala v bolnišnico. To je bilo prvo razočaranje, ki ga je Francka doživela v tem romanu. Sledilo pa je še drugo. Pred dnevi je izročila Lfnerju pismo za svojo sestro v H., naj mu izroči njeno obleko. Lfner je šel v H. in odnesel košaro, v kateri je bilo dvanaest Franckinih oblek, perilo in prstan. Ko je videl to bogastvo, je na mah pozabil na Francko, vzel vnovič polno palico v roke ter nadaljeval potovanje po svetu — brez Francke. Francka je sedaj brez obleke in trpi škodo 4000 Din. Vse, kar je imela od svojega znanja z nemškim pustolovcem je to, da je naslikana z njim na razglednici. To razglednico je sedaj izročila policiji, naj jo ta uporabi pri tiralcu za Lfnerjem, da pride Francka vsaj do svoje obleke.

Beg nevarnih roparjev

Znana roparja Andrej Sarkovski in Anton Marijan, člana ciganske vlomilske tolpe, ki je pred dnevi napadla kavarno na Avali, izvršila velik rop v Borči in vlomila v blagajno gospodarskega društva v Zemunu, sta bila pred dnevi aretirana in odvedena v zapore na Vračaru v Belgradu. Toda ponoči sta raztrgala svojo obleko in spleta iz nje vrvi ter se po teh spustila skozi okno. Pri spuščanju na tla sta razbila okno varuha poslopja. Ta je hitro opozoril vse stražnike v poslopju, vendar pa sta roparja že pobegnila. Dosedaj ju še niso ujeli.

★ Noseče matere se morajo skrbno varovati vsakega zaprtja z uporabo naravne »Franz-Josef-grenčice«. Predstojniki vseučiliških klinik za ženske hvalijo soglasno pristno »Franz-Josef-vodo, ker se lahko zavziva in se gotovo pojavi v kratkem času odvajajoči učinek brez neprijetnih stranskih pojavov. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Osebnosti

★ Umeščen je bil včeraj, dne 21. marca, na župnijo Sv. Lenart nad Škofjo Loko on-dotni upravitelj g. Janko Mevželj.

★ Promocije. Danes ob 12 bodo na ljubljanski univerzi v zbornični dvorani promovirani za doktorje prava gg. abs. pravniki Josip Voršič iz Bratonečic, okr. Ormož, Vladimir Murko iz Gradca in Bogdan Merhar iz Trsta.

★ Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni na službo v verski oddelek poveljstva Potiske divizijske oblasti nižji vojni duhovnik III. razr. kat. veroizpovedi Franc Jeraj; za vršilca dolžnosti avto poveljstva ministrstva vojne in mornarice pehotni kapetan I. razr. Slavko Krvavič; za upravitelja delavnice avto poveljstva ministrstva vojne in mornarice topniški kapetan I. razr. Friderik Renner; za vršilca dolžnosti knjigovodje delavnice avto poveljstva III. armijske oblasti pehotni poročnik Franjo Šunko; za poveljnika voznega parka avto poveljstva III. armijske oblasti pehotni kapetan I. razr. Roman Malarič; za poveljnika voznega parka avto poveljstva IV. armijske oblasti pehotni kapetan I. razr. Franjo Pleš; za nastavnika jahanja konjeniške šole kapetan I. razr. Edvard Bona-Bunič; za vodnika šolskega eskadrona Vojne akademije konj. poročnik Peter Serug; za vodnika 8. konjeniškega polka konj. poročnik Stanko Turk; za zdravnika 23. pešpolka in Stipske garnizije san. poročnik dr. Milutin Martič; za vodnika 9. pešpolka peh. podporočnik Predrag Gugl; za poveljnika Moravske pekarske čete peh. kapetan I. razr. Zvonimir Gervais; za vršilca dolžnosti poveljnika 9. čete 12. pešpolka peh. poročnik Ladislav Križ; na službo v poveljstvo Skopljanske-

storilo tako strašno. Počasi sem se vračal sredi med razstavljenimi stoli in foteli, ozirajoč se z vsemi silami v razsvetljeno obednico, kjer je pri peči sklonjena sedela moja mati. Nisem mogel videti njenega obraza, le široko strugo njenih las, ki se je v živi svetlobi lila preko dlani, podpirajočih glavo, v negotovi, sivi mrak.

Leta so že minula od tega časa, o kolikorkrat vidim kak dom, kamor v somraku prinašajo ljudje pohištvo... Povem ti več — kolikorkrat vidim kako veliko in težko delo... Povem ti še več — kolikorkrat vidim veliko in težko delo in sem sam udeležen zraven kakor delavec, tolikorkrat se v meni zbudi spomin in zdi se mi, da vidim nad seboj in nad nami vsemi visoko v temi blesteči pramen žive luči.

Toliko sem ti hotel povedati o svojih prvih spominih. Kako sem videl očeta prvokrat v življenju in kako mater. Zdaj pa odložim pero, pokličem svoje dečke in bomo šli skupaj v gozd.

In ali veš, na kaj položim pero? Na preprogo mojega zdravja, na mali kvadrater stare, zgrbljene volne, ki se je še ohranila in leži sedaj potrpečljivo ob črniki. Kajti samo toliko je še ostalo od zelene, rumene in rdeče trave; ki so jo moji starši nekoč skupaj spleli in jo obesili nad moj posteljič. Ta kvadrater ne more imeti z nikogar nobene vrednosti. Jaz pa bi ga ne dal za nič na svetu.

Zamalo je vendar ta nežni križec volne kakor malo, barvito okence, skozi katero more še danes slišati zvoneče ključke moje sreče in skozi katero morem še danes v deti vzdolž se lijoči pramen moje največje ljubezni.

(Iz poljščine prevedel France Vodnik.)

★ Iz knjige »Mesto moje matere«

Sveta življenje in vrvenje

Predsednik Hoover prevzame vlado. Kljub dežju so se te slovesnosti udeležile ogromne množice ljudstva.

Strašen zločin v grofovski družini

Sin ustrelil svojega očeta

V Janovicah v Krkonosih so našli v njegovem gradu umorjenega 56-letnega grofa Eberharda Stolberg-Wernigerode. Ob tridesetih na 11 zvečer je nenadoma počil v grofovi delovni sobi strel. Od vseh strani so prihiti grofovi uslužbenci, ki so našli grofa sedečega na stolu pred pisalno mizo. Zdelo se je, da še dela. Ko so ljudje prišli bližje, so s strahom zapazili, da je grof ustreljen v glavo. Takoj so alarmirali krajevno policijo, ki je zapečatila sobo, v kateri je bil izvršen zločin.

Drugi dan na vse zgodaj je prišla sodna komisija, ki je ves dan preiskovala. Prvotno so mislili, da so zločin izvršili vlomilci, kasneje je pa prišla komisija do prepričanja, da se mora zločinec nahajati med prebivalci gradu. Za to govori cela vrsta okoliščin: Lovska puška, s katero je bil grof ustreljen, je bila vzeta iz omare, ki se nahaja v grofovi delovni sobi, torej v sobi, kjer so našli grofa ustreljenega, sedečega za pisalno mizo. Krogla je zadela zadaj v glavo in je izstopila pri očesu. Vlomilci torej ne pridejo v poštev, marveč samo storilec, ki ga je grof dobro poznal in od katerega se ni dal motiti.

Sin umorjenega, 28-letni grof Kristijan, pravi, da je z morilecem zadel skupaj na hodniku. Trdi, da ga je ta, še preden se je zavedel, kaj se godi, udaril po prsih in na glavo s tako silo, da je komaj še mogel zaklicati na pomoč, nakar se je nezavesten zgrudil na tla.

Ponovno zaslišan je grofov sin Kristijan izjavil, da je bila do pol desetih zvečer pri pokojnem grofu v pisarni njegova soproga. Ko je ta odšla spat v gornje nadstropje, sta se oče in sin še delj časa pogovarjala in brala. Ob tridesetih na 11 je sin vstal in šel na hodnik. Tam sta ga dve osebi, ki ju pa ni videl, napadli, davili in z neko tekočino omamili. Ko se je zopet zavedel, je v strahu bežal k okoli 100 m oddaljenemu gospodarskemu poslopju in se tam zatekel h kočijaževi družini. Strela ni slišal. Zdravnik, ki je grofovega sina Kristijana preiskal, pa ni našel nobenih sledov, ki bi potrdili njegovo izjavo, da sta ga napadalca davila, še manj pa sledove kake tekočine, ki bi ga omamila.

Sodna komisija je zaenkrat prepričana, da pokojnega grofa ni mogel nihče drugi ustreliti kot njegov sin Kristijan, posebno še, ker se je dognalo, da ob času zločina ni bilo v poslopju, kjer je bil grof umorjen, nikogar drugega kakor grof, njegova soproga, ki pa je že eno uro pred zločincem odšla spat in pa grofov sin Kristijan. Po zimi so namreč vsi trije stanovali v zimskem

poslopju, vse ostalo osebje pa v 20 metrov oddaljenem gradu.

Najnovejša vest javlja, da so grofa Kristijana aretirali in odvedli v preiskovalni zapor v Hirschberg.

Umorjeni grof Stolberg je bil med ljudstvom splošno priljubljen. Imel je devet otrok, od katerih je bil samo najstarejši Kristijan doma, vsi ostali pa so v raznih šolah in na vseučiliščih.

Shaw in zdravniki

Se pred par leti zelo priljubljeni komik Malcolm Scott, katerega specialiteta so bile ženske vloge, trpi že dve leti radi raka v grlu in se mora vedno znova podvreči operacijam. Ko je Scott prvič zvedel vso resnico od zdravnika, je dobil od Bernharda Shawa sledeče pismo: »Vsi smo od rojstva zapisani smrti. Če govori Vaš doktor o neozdravljivosti, misli samo, da ne morejo zdravniki izreziti stvari, in da se morate zato sami zdraviti. Izrezanje Vas vsekakor ne bo ozdravilo. Zato se lahko sedaj nemoteno zabavate s postom, molitvijo, spraševanjem kakega homeopata itd. Vse stvari, ki so mi jih hoteli doktorji izrezati, so same od sebe izginile, z edino izjemo, ko so me dejansko mrcvarili s posledico, da sem bil osemnajst mesecev del nezmožen; po tem času je neki doktor stare šole dognal, da se mora gnojenje prepustiti samo sebi, nakar je po štirinajstih dnevih izginilo. Gotovo boste, kakor jaz, nekoč umrli, toda vsakdo, kdor veruje, da lahko določi dan smrti, se smatra pomotoma za Boga, kar je pogostna napaka zdravnika. Uživate torej veliko prednost, da veste, da vas zdravniki ne morejo ozdraviti, kar vam dovoljuje, da se lahko sedaj nemoteno bavite sami s seboj...«

Gospa asistent

Avstrijsko generalno pošto ravnateljstvo je izdalo naslednji razglas: Pri izstavljanju dekretov za ženske uradnike se pogosto pojavljajo dvomi glede uradnih naslovov. Opozarja se tedaj, da veljajo za moške in ženske uradnike isti naslovi. Uradnica more biti tedaj imenovana le za asistenta ali nadzornika, ne pa za asistentinjo ali nadzornico. Razlika med spoli je uradno odpravljena.

Coolidge se vrača domov

Te dni se je bivši predsednik Združenih ameriških držav Coolidge po osmih letih bivanja v sijajni palači ameriških predsednikov v Pennsylvania Avenue v Washingtonu vrnil v mirno zatišje svojega doma v Northamptonu. Samo 7000 dolarjev mesečne najemnine plačuje g. Coolidge za to stanovanje, čigar oprema ni vredna toliko tisočev dolarjev, kot je vredna oprema predsednikovega stanovanja v Washingtonu milijonov. Dom bivšega predsednika je dokaj skromen in obsega jedilnico, kuhinjo, spalnico, kopalnico in sobo za tujece.

Tu se bo torej v krogu svoje družine odpočil mož, ki je od 3. avgusta 1923 do konca svoje vlade osebno sprejel nad pol milijona državljanov, da bi čul njihove želje. Dne 15. aprila l. 1925. je na svojem letovišču dovolil v par urah avdienco 1869 osebam, kar vsekakor pomeni rekord v sprejemanju strank. Poleg tega se je dal 957 deputacijam, od društva prodajalcev zelenjave do filmskih podjetij — fotografirati. Ni torej čudno, da si je zaželel miru in počitka. Vse te težave in nadloge svojega visokega položaja pa je prenašal jako potrpežljivo. V ilustracijo Coolidgejeve redkobelednosti in jedrnatosti njegovega govorjenja je neki Amerikanec dognal, da je Washington porabil za en stavek povprečno 51 besed, Lincoln 28, Wilson 31, Roosevelt 41, a Coolidge samo 18. Dosegel je torej med dosedanjimi predsedniki tudi v tem oziru rekord.

Prvakinja tenisa v južni Franciji. Pri tekmah za prvenstvo v igri tenis v Nizzi je zmagala berlinska igralka gospa Reznicek. Tudi pri lanskim tekmah je gospa Reznicek odnesla prvenstvo.

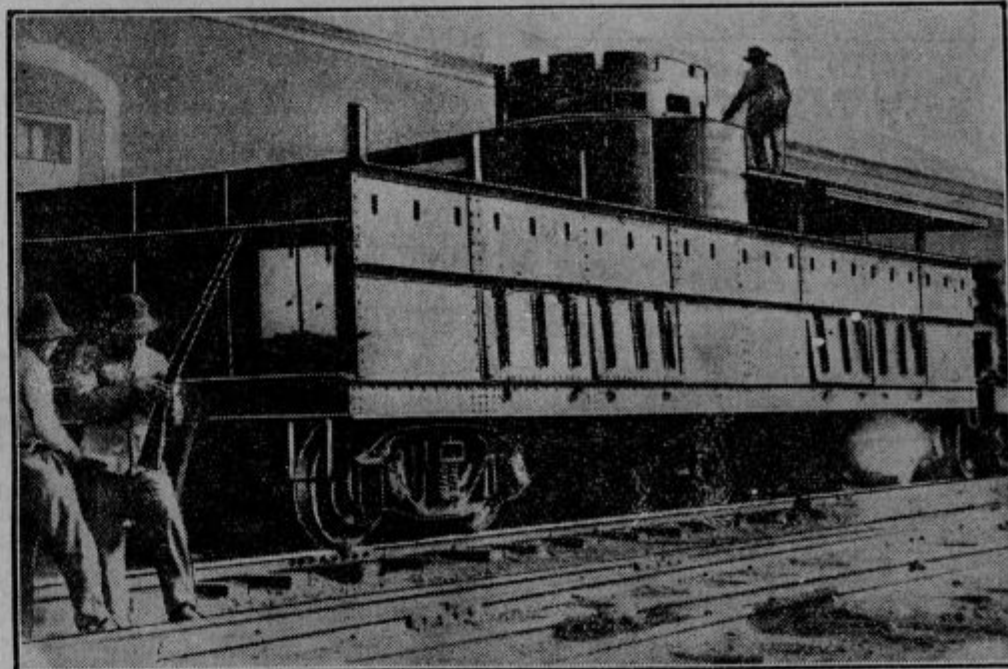
Če se milijonar loči

Pred kakima dvema mesecema je vzbudila v Čikagu veliko pozornost zakonska zadeva večkratnega milijonarja Franka Woodwarda, lastnika tovarne za konzerve. Svoja dva otroke, ki sta živela pri materi v Parizu, je dal po tajnih policistih na poti iz šole domov prijeti in v avtomobilu odvesti. Woodward je odpotoval nato s svojim 10 letnim

130 milijonov frankov izginilo

Korupcijska afera pri sovjetskem trgovskem zastopstvu v Parizu, o kateri smo že včeraj poročali, zavzema vedno večji obseg. Poleg že odpuščenih 65 uradnikov so bili odpuščeni ali prestavljeni še številni drugi uradniki.

Revizija knjig je dognala, da je bilo preteklo leto v Franciji prodanega za 30 milijonov

Oklopni vagon pri mehiškem vlaku. V Mehiki so roparski napadi na vlake zelo pogosti. Šele pred kratkim so roparji ustavili vlak in pobili vojaško spremstvo, ki se je nahajalo v navadnem vagonu. Sedaj so naročili oklopne vagone, ki so opremljeni s številnimi strojnimi puškami.

sinčkom in 13 letno hčerko v London, od tam pa v Ameriko. Prišedši v Newyork je vložil tožbo za ločitev zakona, češ, da mu je bila žena nezvesta. Istočasno je tožila njega žena, ker ji je odvedel otroka. Tožbo je utemeljevala s tem, da mož ni zmožen vzgajati otrok. Pred kratkim je končala ta zadeva s sporazumno ločitvijo zakona. Woodward je plačal svoji ženi milijon dolarjev odpravnine in pa 750.000 dolarjev za zagotovitev bodočnosti obeh otrok. Deček pripade očetu, hčerka materi. Ločeni mož se je nadalje obvezal, da plača vse stroške, ki so nastali pri procesu. Teh pa je bilo samo na njegovi strani 120.000 dolarjev. Woodwardova žena je brzojavila iz Pariza, da pristaja na ločitev zakona.

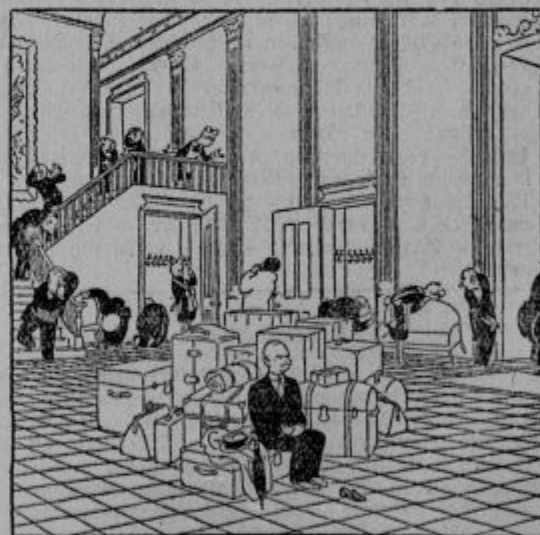
*

Trgovce.

»Najrajši bi bil pest!«
»Zakaj?«
»Zato, da kdo plačuje za mene davke!«

nov dolarjev ruskega blaga in nakupljenega za 26 milijonov dolarjev francoskega blaga. Preostati bi morali tedaj 4 milijoni dolarjev ali okroglo 100 milijonov frankov. Ta vsota je pa popolnoma izginila, poleg tega je pa še primanjkljaja za 30 milijonov frankov. Na kakšen način je ta ogromna vsota izginila, še ni pojasnjeno.

Kriza v Washingtonu.

Predsednik Coolidge: Bele hiše ne zapustim prej, dokler mi ne najdejo še drugi snežni čevlji.

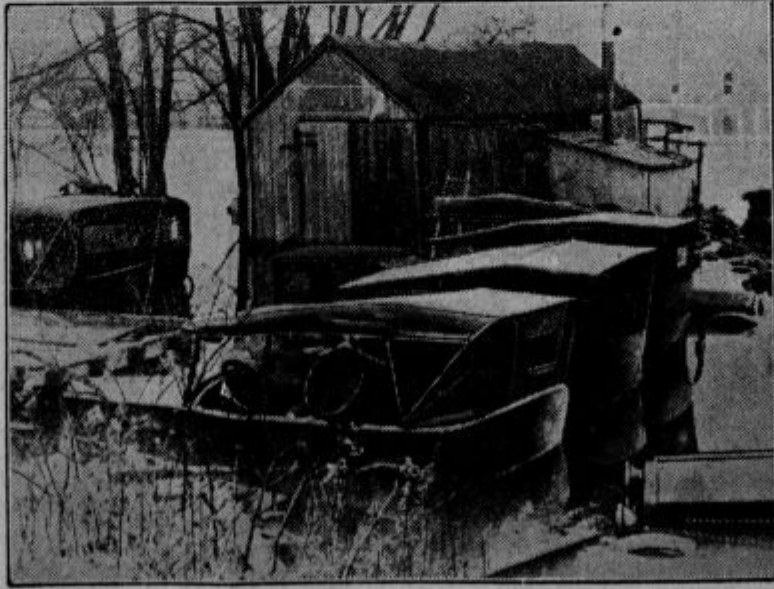
*

»Stric, pri igri sem izgubil 5000 Din, ki jih moram do jutri plačati, ali pa se ustreliti. Kaj bi mi ti lahko dal?«
»Moj revolver.«

*

Učitelj: »Z vašim sinom sem zelo nezadovoljen, gospa. Niti tega ni vedel, kdaj je umrl Karel Veliki.«

Mati: »Tega mu ne smete zameriti, gospod učitelj; mi ne beremo časopisov.«

Velikanska povodenj v Ameriki.

Poplavljen cest v nekem mestu države Georgije. — Zapuščeni avtomobili v poplavljenem ozemlju.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi na dve strani se računajo višje. Za odgovor znamo. Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službodobne

Mož in žena

brez otrok, delavna in zdrava, srednjih let, sposobna za poljsko delo, večja vrtnarstva in sadjarstva, se sprejmeta na manjše letoviščno poselstvo v Beogradu. Mesto stalno. Ponudbe naj se pošljejo na naslov: Damjan Knežević, lesna trgovina, Beograd.

Išče se mlinar

samski, priden in pošten, zmožen vseh del v valjenem mlinu. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost imajo Gorenjci. Nastop takoj. Na naslov: Ivan Kuralt, velični mlin, Domžale.

Mesar, pomočnika

prekajevalca, dobro izurjenega za izdelavo raznih klobas, sprejem. Samo dobra moč. Ponudbe na upravo Slov. pod št. 599.

Iščem prodajalko

mlado, samostojno, zmožno, prevzema delikatese, v največjem industrijskem kraju. — Prednost imajo one, ki so že bile v takih zajetkovalnicah. Ponudbe s sliko in navedbo plače je poslati pod naslovom »Zajetkovalnica« št. 2751.

Hotelska kuharica

prvovrstna in dobro izveščana prva hotelska sobarica s kavcijo — se iščeta. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1760.

Faktorja

koji je samostojen in zanesljiv v stavku in tisku, popolnoma izurjen in posebno sposoben za kvalitativne posle, iščem za stalno nameščenje. — Ponudbe na Tiskarno Eugena Sekler, Osijek I.

Pridno dekle

za vsa kuhinjska dela — sprejme hotel štrukelj, Ljubljana.

Prodamo

Puhačo perje

kg 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler traja zaloga. L. Brozović, kemička čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

Mali 4 sedežni avto

skoro nov, se proda. — Vprašanja na upravo Slovenca pod št. 2736.

Sladkega sena

prvovrstnega, prodam več tisoč kilogramov. Peter Cerar, škrjančevo, Radomlje.

Naprodaj:

elektr. motor 1½ KS in ventilator 35 cm za istošmerni tok, pisalni stroj »Adler«, masivna lesena ograja (šalter) z marmor. ploščo, blagajna Wertheim št. 4 in nekaj pisarniške opreme — pri »Moslavina«, Šiška, Celovška cesta 50.

Pozor!

Praške in domače šunke, garantirano neslane, po solidni ceni, se dobe pri tvrdki L. Buzzolini, delikatesna trgovina, Stritar-Lingerjeva ulica.

Nemški bokserji

z rodovnikom, 6 mesecev stari, naprodaj. Žirovnik, Ljubljana, Tržaška c. 41.

Moško kolo

se proda. — Poizve se v upravi Slov. pod št. 2802.

Pianino

dobro ohranjen — ceno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 2810.

25.000 kg sena

sladkega, gorskega — proda Ivan Turk, Lož.

Objave

Izjava!

Podpisani je plačnik samo tistih dolgov, ki jih naredi sam, ter onih, ki se jih naredi z njegovim pismenim dovoljenjem. — V Ljubljani, dne 21. marca 1929. — Ing. Arh. Kreger Rado.

Gospa Rusinja

s 4 letnim fantkom, stanujoča v mestni hiši za Bežigradom, naj se takoj zgleda v lopi št. 10, Vodnikov trg.

Stanovanja

Samska soba

iz orehovega lesa (postelja z žimnico) se zaradi selitve proda za 2200 Din. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2789.

Solčna soba

v bližini kolodvora, se takoj odda solidnemu gospodu. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 2806.

Posestva

Dvonedstropna hiša

(2 trakta), mirna lega, v Ljubljani, naprodaj. Naslov pove upravnitvo lista pod št. 2743.

Zasluzek

Sejmarji, pozor!

Nudimo Vam v prodajo senzacionalni artikel galanterijske stroke. Nov patent! Pišite na upravo Slov. pod »Sejmar 2804«.

Inteligentne osebe

sprejemmo za prodajo novega predmeta po celi Sloveniji. Ponudbe pod »Provizija« na upravo »Slovenca« pod št. 2803.

Obrt

Avtotaksa

Logatec :: Idrija ter vožnja to- in onstran meje sploh. Trgov. potnikom za daljše vožnje primeren popust. Na razpelo dva voza. Garaža pri »Elektrarni Logatec«. Telef. št. 8 Rezerviranje voza tudi pismeno. — Poizve se tudi pri restavraciji Serini tik kolodvora.

Fotograf

Karel Holynski - Ljubljana, Dunajska cesta 6. Solidno delo! Nizke cene!

Razno

Klavirji

pianini in harmoniji, najboljših inozemskih svetovnih tvrdk vedno v zalogi! Znižane cene! Oddaja se tudi na obrok! Vsa popravila in uglaševanja strokovno in po zmernih cenah. M. Ropas — Celje.

Pšenično moko

na najboljših mlinovih nudi največje vrste velikega in malega mletja. A VOLK Ljubljana Resljeva cesta 24.

Automobilisti!

Šofer in samovozač

Spisal inž. Josip Štolfa. — Cena vezani knjigi Din 140.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Ajdova

moka 5 Din

garantirano pristna, od 25 kg naprej Pošilja Pavel Sedej, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko

Vsakovrstno

zlato kupnje

po najvišjih cenah. CERNE, tiskar Ljubljana. Wolfova ulica št. 3.

Semenski češki oves

grahoro, domačo lucerno, črno deteljo, peso in različna travna semena dobite pri Fran Pogačnik - Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Ali že veste,

da dobi vsak, ki naroči Radiowelt, za eno leto ali podaljša naročnino za eno leto.

Zastoni elektronko

SD 4 (avdiouko) ali XD 4 (sklepno ojačevalko)? Letna naročnina Din 250.— in Din 10.— za poštino premije

Ali že poznate

najboljši mesečnik Evrope? Ako ne zahtevajte še danes številko »FUNK-MAGAZIN«-a na ogled

Pišite samo na WIENER RADIOVERLAG, G. M. B. H. Wien I. Pestalozzengasse 6

Mag. št. 8483/29 — ref. IX.

Razpis

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje

dobavo litoželez. izdelkov za I. 1929 (požiralniških mrež, kanalskih pokrovov i. dr.).

Ponudbe je pod običajnimi pogoji vložiti pri mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored št. 2, II. nadst., do torka dne 26. marca 1929 do 11 dopoldne.

Tam se dobe tudi vsi potrebni podatki. V ponudbi je treba navesti odstotek uporabljenih stare litine. Blago se dostavi na odkazan prostor v Ljubljani.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 18. marca 1929.

Industrijalci in obrtniki!

Lepa hiša z gospodarskim in tovarniškim poslopjem ob državni cesti v trgu Domžale je naprodaj. Dosedaj slavnikaška obrt; stroji so že odprodani. Objekti zelo pripravljeni za vsako industrijo ali večjega obrtnika. Javna dražba bo v Stobu na licu mesta dne 27. marca ob 8 zjutraj. Naprodaj bo tudi več njiv in travnikov. Pojasnila daje Hranilnica in posojilnica v Domžalah. 2814

Inserirajte v „Slovenca“!

Cenj. čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

BLAŽ JANCAR

soboslikarstvo in pleskar LJUBLJANA, Breg 6

ILUSTRIRANI SLOVENEČ

LETNIK 1928 SE ŠE DOBI

K. Pečenko

trgovina vseh vrst usnja in čevljarstvih potrebščin Ljubljana, Sv. Petra c. 32

PRISTOL & BRICELJ

črkoslikarja, Ljubljana Resljeva c. 4 - Sv. Petra c. 35 Telef. 2908 Ustan. 1903

Ivan Pakiž

trgovina z juvelij, urami, zlatino in srebrnino Ljubljana - Pred škofijo 15.

Prodajalna K.T.D.

(M. Ničman) Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2

Razpis

Mestna občina ljubljanska razpisuje izvršitev

pleskarskega in slikarskega dela ter dobavo okenskih zaves

pri zgradbi mestne stanovanjske hiše na Poljanah.

Potrebni ofertalni pripomočki in navodila se dobe v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II.

Ponudbe je vložiti pri gori imenovanem uradu najkasneje dne 3. aprila 1929 do 11 dopoldne.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 16. marca 1929.

ZAHVALA. Za premožne izraze iskrene občutja, ki smo jih prejeli ob nenadni izgubi naše nadse ljubljene hčerke

TILKE

se vsem najiskrenejše zahvaljujemo. — Najpriznanejša zahvala bodi vsem, kateri ste ji ob zadnjih dneh stali na strani in lajšali njene bolečine. Najtoplejša zahvala gđ. zdravnikom za požrtvovalno in skrbno negovanje, kakor tudi vsem čč. sestram v bolnici, nadalje čč. duhovščini, šol. vodstvu, darovalcem vencev in cvetja, njenim sošolkam in vsem onim, kateri ste jo na zadnji žalostni poti v tako obilnem številu spremlili k prerenemu večnemu počitku.

Železniki, dne 21. marca 1929.

Žalujoča rodbina BOGATAJ.

T. C. Bridges:

Na pomoč!

Roman.

Nato ni Mrs. Trant nič več izpregovorila. Kakor hitro je bil zajtrk pri kraju, sta fanta hitela ven in k lopi, kjer je imel Jim spravljeno svoje kolo. Jim odpre vrata; nato pa obstane kakor ukopan in od začudenja odpre usta.

»Kaj pa je?« vpraša Sam.

Jim pokaže na svoje kolo. »Tole poglej!« mu reče in Sam rahlo zažvižga. Plašči in zračni cevi vse je bilo razrezano na kosce, vse same krpe in prameni.

»No, to je pa lepa reč!« pravi Sam. »Kdo bi bil neki mogel izvršiti to ostudno delo?«

»Tisti lump, ki sem ga videl pri oknu,« mu odgovori Jim z bridkostjo v srcu.

»Dobro! Ampak kdo bi to bil?« povprašuje Sam.

Jim pogleda previdno naokoli, nato pa reče šepetaje: »Gadsden!« Sam je bil tako presenečen, da ni mogel ne besede ziniti; le stal je in strm.

»Da,« nadaljuje Jim. »Precej tedaj, ko sem videl pri oknu obraz, sem mislil, da mora biti Gadsden, čeprav sem komaj mogel verjeti; zdaj pa že začenjam razumevati, v kakšni zvezi je on s to stvarjo. Jasnó je, da hoče mojo pot v Ludford preprečiti.«

Sam je zbral svoje pretresene čute ter vprašal: »Toda kako bi bil vendar izvedel za to stvar? Kaj naj bi ga bilo prineslo semkaj tako zgodaj zjutraj?«

»Stvar je prav preprosta. Ima tam na svojem domu velik radio in je gotovo kakor jaz poslušal na kratki valovni dolžini ter prestregel mojo pošiljatev.«

Sam strme pogleda prijatelja in reče počasi: Po tem takem je pa izvedel vso zadevo.

»Ne, ampak samo moje Morsejeve znake. Uptonova pošiljatev je bila tako medla, da je ni mogel ujeti noben navaden radio.«

Sam prikima.

Res ni imel prav veliko šol, zato se je pa tem bolj odlikoval z zdravim narodnim razumom. »Zdaj že razumem: Samo tvoj novi sprejemni aparat je mogel ujeti vest iz Brazilije.«

»Tako je, Sam,« odgovori Jim, »toda če se ne motim, je Gadsden ujel vse, kar sem jaz poslal in je tako slisal dosti; mogel je spoznati, odkod vest prihaja in tako ve skoraj toliko kakor midva. Skočil je torej na svoje kolo ter prišel hitro semkaj, ker je upal, da bo izvedel še kaj več.«

»In to se mu je tudi posrečilo,« hitro reče Sam. »Ko si mi ti vso stvar pripovedoval, je on zunaj prisluškoval. Povem ti Jim, da sprva še malo nisem mislil, da bi ta reč bila sploh kaj vredna. Če pa je tak moč kakor Gadsden nanjo kakor volk, pa mora biti to velika stvar!«

»Jako velika stvar!« pravi Jim resno. »Jasno je, da morava do Mr. Thorolda čim prej mogoče. Toda kako naj zdaj to storiva, ko je moje kolo uničeno?«

Sam stoji nekaj časa molče, nato pa se s svojo veliko dlanjo počí po stegnu, da je kar zapelo in pravi: »Jo že imam! Popeljeva se s čolnom!«

3. Pregarjana.

Čoln je počival v malem zalivu in Jim ga je pripravljaj za pot, ko pridirja dol k njemu tudi Sam in pravi: »Pravkar se je avto odpeljal s Torreja. Krenil je proti severu.«

Jim se hitro zravna in vpraša: »Je Gadsden v njem?«

»Nisem mogel videti, kdo je v njem, pa stavim, da je res Gadsden. Vse kaže, da gre v Ludford.«

Jim zmaje z glavo. »Le čemu naj bi hodil? Če se Upton tako zelo boji, da ne bi Gadsden izvedel, kje se on nahaja, potem gotovo ni misliti, da bo Uptonov stric povedal geslo Gadsdenu.«

»Že, že. Toda ali ne more Gadsden Thoroldu reči, da je on edini človek, ki mu more pomagati, da se pogovori z Uptonom. — Kaj pa potem?«

Jim nagubanči čelo. »Da, prav to Gadsden lahko stori. Zato pa: čim prej odrinem, tem bolje.«

»Saj to je tisto,« pravi Sam. »S to sapo, ki zdaj piha, bova lahko pred mrakom v Appledoru.«

»Bova!« ponovi Jim. »Saj ti vendar ne pojdeš!«

»Seveda pojdem! Ali si mislil, da te bom pustil samega na pot? Le kako? Saj ne znaš sam s čolnom ravnati!«

»Toda tvoja teta, Sam! Strašno bo razgrajata!«

»Naj! Pomolzel sem kravo, nanosil sem drv in ji pustil listek, da sem odšel. Še dobro bo zanjo, ko en dan ali dva ne bo imela nikogar, da bi ga zmerjala.«

Jim se je muzal, ko je napenjal jadra. Sam in Jim sta vse delo na posestvu razven kuhanja opravljala sama in se jima za to nikoli nihče ni zahvalil. V srcu se je zato Jim popolnoma strinjal s Samom, da Samovi teti, ki je vedno tako slabe volje, ne bo škodilo, ako bo nekaj dni sama.

Prijetna sapica je pihala od jugozahoda in napela jadro, čolniček pa se je nagnil in s prav lepo hitrostjo gladko polzel preko valčkov. Bil je krasen poletni dan, le prav redke kodraste meglice so hitele po modrem nebu in celo orjaške, mračne čeri, ki so se vzpenjale na desni, so se zdele manj grozeče kot po navadi. Jim je krmaril in nekaj časa sta oba fanta molčala.